

MAREK VAGOVÍČ

GENERÁLNÝ OMYL

SKUTOČNÝ PRÍBEH
MAROŠA ŽILINKU

Švabach

MAREK VAGOVÍČ
GENERÁLNÝ OMYL

MAREK VAGOVIČ

GENERÁLNY OMYL

SKUTOČNÝ PRÍBEH
MAROŠA ŽILINKU

Marek Vagovič: Generálny omyl

Skutočný príbeh Maroša Žilinku

Prvé vydanie, Media Forum s. r. o.

© Marek Vagovič, 2025

Cover design and layout © Pergamen

Slovak edition © Media Forum s. r. o.

ISBN 978-80-69056-06-0

OBSAH

Úvod.....	11
Športovec	17
Funkcionár za Mečiara	21
Žoviálny a sarkastický.....	25
Odvážna veta.....	30
Pomohol privatizérovi.....	35
Na nože s Trnkom	38
Rozchod s Lipšicom.....	46
Žiletkový prokurátor	51
Hlad po funkciách	57
Zoči-voči Kočnerovi.....	61
Hra na dve strany	64
Objednávka vraždy	68
Všetkých pozatvárame	71
Rozhovor s dcérou	75
Z húsenice motýľ	83
Intrigán	87
Vzťah s Gučíkom.....	92
Vzťah s Kaliňákom	95
Spackaný hiring.....	98
Volá Kali	102
Autokrat	107
Sólový hráč.....	112
Očistený Kali	116

Pčolinskému po ruke	122
Väzby s Koščom	128
Vynášanie spisov	131
Malá domov Haščákovi	140
Polovnícka chata	144
Pán 363	149
Vojna s čurillovcami	154
Urazená ješitnosť	157
Smerácke sekery	161
Influencer	167
Papaláš	172
Americký strašiak	177
Rusofil	182
Zásadné rozhodnutie	185
Produkt socializmu	189
Krágľovanie kritikov	194
Normalizácia	201
V exile	207
Renta	211
Otočka?	218
Generálny omyl	223
Najhorší prokurátor?	226
Atmosféra strachu	229
Hrobár prokuratúry	232
Veľvyslanec v Moskve?	235

Za kľúčový považujem už samotný vznik knihy, ktorá zachytáva vývoj a činnosť generálneho prokurátora. Je totiž dôležité, aby bola aj takýmto spôsobom zmapovaná táto kapitola slovenskej justície.

Príbeh Maroša Žilinku je príbehom prokurátora, ktorý najprv kritizoval paragraf 363 Trestného poriadku, neskôr však pred verejnosťou opakovane obhajoval jeho používanie na pomoc vplyvným ľuďom – a to aj za cenu porušenia zákona.

Je priam symbolické, že táto kniha vznikla práve teraz – v dobe, keď sa ukazuje charakter osobností, ktorým bola zverená moc rozhodovať. Ako povedal Abraham Lincoln: „Ak chceš poznať charakter človeka, daj mu moc.“

Kniha pomôže čitateľovi pochopiť, ako jednoducho sa môže dostať moc do rozporu so zákonom. Zároveň otvára aj diskusiu, či zákon platí naozaj pre každého – a ako veľmi môžu rozhodnutia jedného človeka ovplyvniť dôveru celej spoločnosti v spravodlivosť.

Je nesmierne dôležité, a to aj pre budúce generácie, aby sa o týchto veciach písalo otvorene a pravdivo, na základe faktov.

Vznik tejto knihy považujem za významný počin k pochopeniu myslenia človeka, ktorého rozhodnutia zásadným spôsobom formujú spravodlivosť na Slovensku. A zároveň za dôležitý krok k jej dosiahnutiu.

Ján Čurilla
vyšetrovateľ

ÚVOD

Myšlienku napísať knihu o Marošovi Žilinkovi som nosil v hlave od momentu, keď prvýkrát vybočil z cesty, po ktorej neochvejne kráčal za vysnívanou funkciou generálneho prokurátora. Bolo to niekedy v marci 2021, keď zatiahol ručnú brzdu pri vyšetrovaní únosu Vietnamca. Vtedy mi začala svietiť kontrolka, pretože som poznal iného Žilinku. Ako zásadového a odvážneho prokurátora, ktorý sa dokázal postaviť aj obávanému mafiánovi Mariánovi Kočnerovi.

Stopka pri únose Vietnamca ma vyrušila aj preto, že sa spájal s Robertom Kaliňákom. V tom čase som ešte nevedel, že Žilinka s ním má nadštandardný vzťah. Považoval som to za klebety, keďže chýbali dôkazy alebo aspoň uveriteľné indície. Začali ma však nahloďávať pochybnosti, o ktorých som napísal kritický komentár. Žilinku zrejme nahneval, keďže som v ňom prirovnal vyšetrovanie únosu Vietnamca k vyšetrovaniu únosu prezidentovho syna Michala Kováča mladšieho.

Ráno po jeho zverejnení mi napísal správu cez aplikáciu WhatsApp. Rýchlo ju však zmazal, takže jej obsah som si už nestihol prečítať. Keď som sa ho pýtal, čo sa deje, neprišla žiadna odpoveď. Žilinka sa úplne odmlčal, hoci pred jeho zvolením sme sa pravidelne stretávali – a preberali situáciu na prokuratúre, ale aj v politike či bezpečnostných zložkách. Bol rozhladený, fundovaný, dobre informovaný,

chápal spoločensko-politickú situáciu a mal aj správne nastavený kompas.

Keď oznámil kandidatúru na generálneho prokurátora, okamžite sa stal jedným z favoritov. Mal totiž imidž reformátora, ktorý chce od podlahy zmeniť skostnatený relikt minulosti na modernú a otvorenú inštitúciu 21. storočia. Jeho výhodou bol aj silný príbeh, keďže Kočner si podľa obžaloby neobjednal len Kuciakovu, ale aj jeho vraždu. Žilinka si vedel získať ľudí aj svojou bezprostrednosťou, pôsobil žoviálne, v tom čase mal aj zmysel pre humor.

Po dosiahnutí kariérneho vrcholu však otočil spôsobom, ktorý si nevedeli vysvetliť ani mnohí ľudia z jeho okolia, ktorí ho poznali lepšie ako ja. Žilinkova prokuratúra rušila obvinenia vplyvným ľuďom ako na bežiacom páse. Počnúc Vladimírom Pčolinským a Jaroslavom Haščákom, cez Norberta Bödöra a Tibora Gašpara, až po Roberta Kaliňáka a Roberta Fica. Zlom nastal po zadržaní bývalého šéfa SIS, s ktorým sa Žilinka stretával pred svojím zvolením.

V hlave mi vrtalo viacero neodbytných otázok: Nahral si ho Pčolinský v sídle tajnej služby? Čo mu slúbil za podporu kandidatúry hnutím Sme rodina? Je vydierateľný? Prečo zaňho hlasoval aj Smer? Akú rolu v tom zohral Kaliňák? Odpovede som začal hľadať na jar 2025, keď schválil parlament generálnemu prokurátorovi doživotnú rentu päťtisíc eur mesačne. Bolo evidentné, že je šitá na mieru Maroša Žilinku. Zrejme ako odmena za „dobré vykonanú prácu“.

Počas pátrania po príčinách Žilinkovej „otočky“ som zistil šokujúce veci. Nielen o Marošovi Žilinkovi, ale aj zo zákulisia generálnej prokuratúry. O rozvrátených medziľudských vzťahoch, obrovskej byrokracii aj autoritárskom riadení – a zároveň nekompetentnosti a chabej odbornosti pri rozhodovaní. Generálna prokuratúra pod vedením

Maroša Žilinku je bez prehánania v najhoršom stave v ére samostatnosti. Pozostatok socializmu, zrelý na rozpustenie.

Kniha Generálny omyl je však predovšetkým príbehom Maroša Žilinku. Nadmieru ambiciózneho človeka, ktorý šiel za svojou životnou metou, obrazne povedané, aj cez mŕtvoly. Cestou na prokurátorský Olymp sa dokonca neštil intrigovať – voči svojim kolegom aj protikandidátom pri voľbe generálneho prokurátora. Podľa všetkého uzatváral aj politické dohody a obchody, takže sa stal rukojemníkom skorumpovaných politikov, oligarchov i tajných.

Potvrdzujú to desiatky ľudí, s ktorými som hovoril pri príprave tejto knihy. S niektorými anonymne, kľúčoví respondenti však vystupujú pod svojím menom. O tom, kto je v skutočnosti Maroš Žilinka – a prečo sa tak radikálne zmenil – mi do najmenších detailov porozprávali najmä bývalí prokurátori Úradu špeciálnej prokuratúry (ÚŠP): Daniel Lipšic, Ondrej Repa, Michal Šúrek, Ján Šanta, Ladislav Masár, Vasil Špirko, Matúš Harkabus a Lucia Bizoňová.

Mimoriadne otvorené svedectvá dotvárajú plastický obraz byzantského typu prokurátora, ktorému sa neoponuje. A keď si to náhodou niekto dovoľí, musí počítať s trestom. Bývalí prokurátori ÚŠP odhaľujú aj zákulisie Žilinkovho rozhodovania, ktoré funguje štýlom: ja som zákon. Podľa nich neváha porušovať nielen interné predpisy, ale ani zneužívať svoje postavenie. Dokumentujú to konkrétnymi príkladmi, ktoré neboli doteraz nikde zverejnené.

Cenné sú aj výpovede ďalších ľudí, s ktorými som hovoril: počnúc bývalou prezidentkou Zuzanou Čaputovou, cez vyšetrovateľa Jána Čurilla, bývalého námestníka šéfa SIS Borisa Beňu, advokáta Petra Kubinu, riaditeľku Nadácie Zastavme korupciu Zuzanu Petkovú, šéfa Transparency Michala Piška a reportérku Evu Mihočkovú, až po politikov

Juraja Šeligu a Máriu Kolíkovú. Všetkým menovaným aj bývalým prokurátorom ÚŠP za to patrí veľká vďaka.

V roku 2016 som v debute Vlastnou hlavou – ako prvý investigatívny novinár – odkryl praktiky, osobnosť a pozadie Roberta Fica. V knihe Generálny omyl prinášam prémiovo profil Maroša Žilinku. S exkluzívnymi informáciami z prvej ruky, ktoré sčasti búrajú aj mýtus o jeho čistých úmysloch pred voľbou generálneho prokurátora. Niektoré signály, že odovzdať mu hlas nemusí byť najlepší nápad, tu boli už skôr. Len im, žiaľ, nebola venovaná dostatočná pozornosť.

Knihu Generálny omyl prepája s bestsellerom Vlastnou hlavou aj žltá-čierna obálka. Nie je to náhoda: aj takto sme symbolicky chceli dať najavo, že z hľadiska obsahu ju považujeme za najzásadnejšiu publikáciu od zverejnenia príbehu Roberta Fica. Kniha Generálny omyl je do istej miery aj voľným pokračovaním bestselleru Čurillovci, ktorý som napísal v roku 2024. No pokým vtedy som sa primárne sústreďil na políciu, dnes ju prepájam s fungovaním prokuratúry.

Generálny prokurátor zatiaľ žiadnu rentu nedostal. Prezident Peter Pellegrini totiž vrátil príslušný zákon do parlamentu, ktorý ho v opakovanom hlasovaní nepodporil. Od tohto momentu spravil Maroš Žilinka niekoľko rozhodnutí, ktorými išiel proti záujmom súčasnej koalície. Počnúc odmietnutím pomôcť paragrafom 363 extrémistovi Danielovi Bombicovi, cez zrušenie niektorých obvinení čurillovcov, až po spochybnenie letu vládneho špeciálu na futbal do Nemecka.

Viackrát sa dostal aj do slovných prestreliek s Robertom Ficom. Premiér totiž tvrdí, že generálny prokurátor ignoruje tlačovky, na ktorých vraj prináša zásadné zistenia o politikoch opozície. Aj preto sa v kuloároch intenzívne špekuluje, prečo Žilinka znovu „otočil“. Či konečne precitol,

mstí sa za neschválenú rentu, zvyšuje svoju cenu, alebo si kryje chrbát pred možným trestným stíhaním v budúcnosti. Osobne si myslím, že je za tým skôr kalkul ako precitnutie.

S odstupom času – aj vo svetle nových odhalení v knihe Generálny omyl – som zároveň presvedčený, že nemyslel úprimne ani svoju víziu reformy prokuratúry. Síce vzbudil nádej, že zákon môže platiť pre každého, ale vnímal ju len ako výťah k moci. Veľmi si tým však nepomohol, keďže dnes ním pohŕdajú všetci. Jedni mu neveria jeho otočku a druhým sa zdá mäkký, lebo nepozatváral čurillovcov, ani politikov opozície.

Smutný príbeh s dobrým začiatkom, ale nečakane zlým koncom. Maroš Žilinka svoju šancu vrátiť Slovensku vieru v spravodlivosť trestuhodne prepásol.

Marek Vagovič

ŠPORTOVEC

Rodák z Bardejova a budúci generálny prokurátor Maroš Žilinka začal študovať právo ešte za totality. Rok pred Nežnou revolúciou nastúpil do prvého ročníka Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Rovnakú školu navštevoval aj Ján Šanta, akurát o dva ročníky vyššie.

„V porovnaní s právom v Bratislave to bola malá škola, kde je dnes v ročníku viac študentov, ako bolo vtedy v Košiciach na celej fakulte. Aj preto sme častejšie prichádzali do kontaktu,“ približuje Šanta, ktorý dnes pôsobí na Generálnej prokuratúre (GP).

S budúcim kolegom Žilinkom sa bližšie spoznali v roku 1988, počas letnej študentskej brigády na Štrbskom plese. Nádejní právnici tam strážili parkoviská. „Maroš bol veľký športovec. Pamätám sa, že skončil tretí na majstrovstvách Slovenska v chôdzi juniorov,“ spomína Šanta, ktorý vtedy rekreačne behal dlhé trate. „On chodil, ja som behal. Napriek tomu to bolo vyrovnané,“ dodáva s úsmevom.

Ako študent bol vraj Žilinka veľmi kamarátsky. Až do momentu, kým sa stal generálnym prokurátorom, patril medzi troch najbližších ľudí Jána Šantu. Prvou bola Renáta Ontkovičová, ktorá dnes pôsobí na európskej prokuratúre. Predtým pracovala na kauzách mafiánskeho bossa Mikuláša Černáka alebo na prípade známom ako nástenkový tender.

Išlo o kšeft v réžii SNS, ktorej ministri Janušek a Štefanov boli odsúdení na niekoľko rokov väzenia.

Druhým človekom, s ktorým si Šanta rozumel, bol Jozef Čentéš. Rešpektovaný odborník, ktorý v minulosti kandidoval aj za šéfa prokuratúry. „No a tretí bol Maroš Žilinka,“ ozrejmuje Šanta. Počas štúdia práva v Košiciach sa spolu bavili hlavne o športe. „Keďže som bol o dva ročníky vyššie, pýtal sa aj na to, aké skúšky ho čakajú a podobne. Bol to dobrý študent, ktorému to páliło.“

V roku 1988, keď začal Žilinka študovať právo na východe Slovenska, boli všetky inštitúcie v područí komunistickej strany. Od štátnej správy, cez represívne zložky, až po vedu a školstvo. Šanta však hovorí, že na ich univerzite to nebolo až tak cítiť, respektíve, že ako dvadsaťročný mladík sa nad tým veľmi nezamýšľal. „Ani som to nemal s čím porovnať. To znamená socialistické právo s nejakým iným,“ vysvetľuje.

Podľa neho bol v každom ročníku len jeden ideologický, tzv. marxisticko-leninský predmet. Povinná jazda, ktorú väčšina študentov neznášala. V porovnaní so súčasným systémom vzdelávania však vidí paradoxne aj jedno pozitívum. „Všetko bolo prísnejšie, mali sme viac úloh aj povinností. V škole sme boli zhruba od deviatej do piatej. Okrem piatka, vtedy sme končili o pol tretej,“ vymenúva Šanta.

Samotný Žilinka bol k bývalému režimu – podľa vlastných slov – veľmi kritický. „Sloboda slova pre mňa vždy znamenala veľmi veľa, čo som vedel dať primeraným spôsobom najavo aj za totality,“ povedal mi v roku 2011 v rozhovore pre magazín .týždeň a dodal: „Keď som začal v roku 1988 študovať právo v Košiciach, na seminároch docenta Orosza som sa viackrát kriticky vyjadril k vtedajším pomerom. Orosz mi vtedy povedal, že ma buď zavrú, alebo to dotiahnem ďaleko (smiech).“

Na univerzite v Košiciach prežil aj revolučné dni v roku 1989, hoci s určitým sklzom, ako prebiehala zmena v hlavnom meste Slovenska. „Na východ vždy dorazia niektoré udalosti s určitým oneskorením. Ako študent som však chodil s kolegami z vyšších ročníkov po stredných školách v Prešove, kde sme im v telocvičniach vysvetľovali, prečo je potrebná zmena,“ tvrdil Žilinka.

Šanta si nespomína, že by sa s ním pred pádom režimu bavili o vtedajších pomeroch. Podobne ako Žilinka však chodil koncom roka 1989 robiť osvetu. „A to nielen po školách, ale aj v závodoch po celom východnom Slovensku. Bol som v Svidníku, Medzilaborciach či Stropkove presviedčať robotníkov, aby vstúpili do štrajku.“

Po revolúcii sa jeho cesty so Žilinkom na istý čas rozišli. Pokým Šanta sa po štúdiu práva zamestnal na okresnej prokuratúre v Humennom, Žilinka sa stal právnym čakaťelom na okresnej prokuratúre v Trnave. Prihlášku si podal v poslednom ročníku vysokej školy.

V jeho prípade to bolo prinajmenšom zvláštne, keďže ma presviedčal, aká dôležitá bola preňho už za totality sloboda slova. Prokuratúra bola totiž aj v deväťdesiatych rokoch – a je v podstate dodnes – polovojenskou organizáciou, ktorá fungovala formou príkazov a rozkazov. Kľúčová je lojalita a poslušnosť, nie odvaha, charakter a odborné znalosti. Oveľa pohodlnejšie by bolo robiť, povedzme, podnikového právnika.

Keď som sa Žilinku pýtal, prečo si s jeho vtedajším mentálnym nastavením vybral práve prokuratúru, kde je monokratický systém rozhodovania, reagoval slovami: „Prokuratúru som vnímal ako inštitúciu, ktorá si ctí princípy demokracie, pričom má dohliadať na dodržiavanie zákonosti.“ Neviem, či to myslel vážne, bol naivný, alebo sa

chcel len ukázať v lepšom svetle. Neskôr však na vlastnej koži zažil, aké je to ísť na prokuratúre hlavou proti múru.

Žilinka si túto inštitúciu paradoxne zvolil napriek tomu, že tam po roku 1989 neprebehla takmer žiadna očista. Dodnes pracujú na prokuratúre aj bývalí komunisti, hoci ich je menej ako krátko po revolúcii. S tým už stotožnený nebol. „Nikdy som to podrobne neskúmal, ale na môj vkus je ich tam stále dosť,“ hovoril na rovinu budúci generálny prokurátor.

Zároveň pripúšťal, že absencia personálnej reformy je jedným z dôvodov, prečo prokuratúra prešlapovala na mieste: „Bývalí členovia strany majú totiž isté návyky, čo sa nedá vygumovať zo dňa na deň.“ Žilinkovi by dokonca neprekážalo, keby boli zverejnené mená prokurátorov, ktorí mali pred Novembrom 1989 stranícku knižku: „Ja by som s tým nemal žiadny problém.“

Jeho osobne vraj komunisti do svojich radov nelanárili: „Zrejme to súviselo aj s tým, ako som sa k vtedajším pomeroť vyjadroval na škole. Ani rodičia neboli v strane.“